Cultura de

Fac parte din categoria emigranților reveniți. Se spune despre emigranți că sunt niște amputați culturali cărora li s-a retezat legătura cu locul și contextul natal. Metaforele au și ele limitele lor, iar metafora cu amputarea nu face excepție. Unii emigranți se adaptează foarte ușor la noul context, alții mai puțin. Pentru unii - noua limbă este o eliberare și o licență de a exprima gânduri care erau interzise în limba veche, pentru alții - era o barieră de netrecut între ei și noua faună umană de care erau înconjurați. Dar dacă emigranții sunt o temă destul de studiată „emigranții reveniți" au reușit să scape de atenția sociologilor, deși se pare că în această temă se ascund câteva lucrări de doctorat care își așteaptă autorii.

Un subiect de mare interes pentru mine îl constituie atitudinea emigrantului revenit față de limba maternă. E genul de stinghereală pe care o simți dacă îmbraci după douăzeci de ani vechea uniformă de liceu. Este pe de o parte o familiaritate unică izvorând din cunoașterea intimă a fiecărei cute, pete sau petec; dar în același timp e ceva care îți limitează mișcările și îți dă senzația că cei din jur te privesc oarecum jenați. Gândurile și ideile pe care mintea ta s-a obișnuit să le exprime într-o altă limbă par, când sunt rostite în limba maternă, oarecum stângace.

Limbajul, precum ne-au învățat pe vremuri la școală, este oglinda sufletului neamului. Dacă e adevărat, felul în care este folosită limba română astăzi nu spune prea multe lucruri măgulitoare despre poporul care o folosește. Dacă e adevărat și că boala de care suferă limba română este un indiciu al unei afecțiuni sufletești, soluția domnului Pruteanu ar fi similară cu a impune unui bolnav cu un picior cangrenat să nu șchiopăteze. Nu se știe dacă bolnavul va scăpa cu viață, dar măcar simțul estetic al celor din jur nu va fi lezat de prezența unui șchiop. Dar tema articolului de față nu este legată de legea domnului Pruteanu, ci de limba română și mai ales despre ce ne spun ciudățeniile ei în legătură cu gândirea poporului care o folosește.

O observație care m-a amuzat chiar la început a pornit de la cuvântul „nepăsător". Cuvânt de largă folosire, el descrie pur și simplu pe cineva căruia nu îi pasă. Vă puteți imagina o persoană normală vorbitoare de limba română care trăiește în această țară să nu știe ce înseamnă acest cuvânt? La fel de puțin probabil e să găsim în țara asta pe cineva care să nu știe ce vrem să spunem dacă descriem pe cineva ca pe un **„păsător"**. Întrebarea care vine de la sine este însă de ce nu există în limba asta românească acest cuvânt. Oare pentru că existența **păsătorilor** este ceva care încă nu s-a confirmat pe aceste meleaguri, sau poate că de foarte multe ori cuvântul fraier era o alternativă mai simplă. Poate că acesta este un exemplu de situație în care faptul că se pune întrebarea e mai important decât a găsi răspunsul. Nici nu vreau să cumpănesc prea mult care ar putea fi explicația, ci mai degrabă să vedem ce implică această observație pentru noi, cei care suntem într-un mod mai mult sau mai puțin direct responsabili cu îmbunătățirea performanței angajaților noștri.

În primul rând, aș vrea să recunoaștem că a fi **păsător** se referă la o atitudine și nu la o aptitudine. Asta înseamnă că efortul trebuie îndreptat spre schimbarea de atitudine, pentru că dacă aceasta este bună - aptitudinile pe care dorim să le deprindă angajații noștri vor cădea pe un teren fertil. În caz contrar, performanța nu va fi cea dorită în ciuda cursurilor care s-au ținut; iar vina va cădea evident în poala firmei de training.

„păsător“

Foto: Miana Pușcu

În al doilea rând un **păsător** este în general cineva cu un potențial ridicat pentru avansare, indiferent că este femeia de serviciu sau vicepreședintele. Nouă șefi din zece, dacă au de ales între un candidat foarte inteligent și educat dar nepăsător și unul mai puțin inteligent și cu mai puține premii dar foarte **păsător**, îl vor prefera pe al doilea. Discuțiile pe care le-am avut de-a lungul ultimilor ani cu mulți șefi de firme confirmă observația de mai sus și e urmată de obicei de întrebarea rostită cu năduf: „de unde naiba să luăm niște **păsători**?" Instituțiile care oferă cursuri de MBA încă nu au descoperit că asta ar fi o temă demnă de considerat și nu întâmplător percepția în multe firme este că un absolvent de MBA este un **păsător** numai dacă e vorba de buzunarul propriu.

Pentru a elimina orice ambiguitate, vreau să clarific aici că o persoană care e nepăsătoare cu bunul altora dar păsătoare cu bunurile sale **nu** este **păsătoare**.

Profitul unei firme este diferența între veniturile sale și cheltuielile sale. Deci putem mări profitul fie prin creșterea veniturilor, fie prin reducerea cheltuielilor.

Măsura în care se poate spune despre cineva că e **păsător** este legată direct de eficiența cu care va gospodări resursele care i s-au pus la dispoziție pentru atingerea obiectivelor stabilite.

Cu cât o angajată va arăta mai mult interes pentru eliminarea risipei în întreaga organizație și nu doar în zona sa de responsabilitate directă, cu atât i se potrivește mai bine calificativul de **păsătoare**.

Chiar și țările cu o veche cultură a **păsătorilor** au nepăsătorii lor și aceștia o duc foarte bine, însă ei se adună în locurile unde lipsa de competiție și sistemul le ascunde lipsa de performanță și chiar îi apără. Din fericire - de unde sunt nu pot dăuna prea tare. O categorie reprezentată glorios este grupul funcționarilor de stat care nu pot fi dați afară nici chiar dacă au dovedit în repetate rânduri că sunt o pacoste și munca lor e o risipă de bani publici. O listă cu statele care au un sistem de guvernământ comparabil cu al României (ca grad de disfuncționalitate) va cuprinde cam toate țările cu care nu prea ne place să ne comparăm. Contra-argumentul la această afirmație, adus de obicei de un reprezentant al statului, este că și țări ca Franța sau Germania suferă de astfel de disfuncționalități. Observație adevărată, doar că există o diferență de ordin de mărime. În acele țări micul cetățean mai crede că statul, cu toate neajunsurile sale, are o contribuție pozitivă la bunăstarea sa personală. În România, cei care mai cred acest lucru sunt fie naivi patologici, fie rupți de realitate, fie ambele.

Dacă suntem de acord că implementarea unei culturi de **păsători** este importantă pentru bunăstarea unei firme, putem extrapola că multe firme cu o astfel de cultură vor avea o influență pozitivă asupra mediului în care operează.

De obicei, când discuția ajunge în acest punct, se găsește cineva să rostească pe un ton de adânc adevăr că va dura cine știe câte generații până românii să accepte că e mai bine să fie **păsători**. La care eu, cu recunoștință că mi-au ridicat mingea la fileu, le răspund că mă declar mulțumit dacă toți cei de față se uită în oglindă și decid să devină **păsători**...

Alexander FUHRMANN
Președinte
AmadeusRomConsultants